

NATURVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Göteborgs universitet
Ullika Lundgren
Miljösamordnare/Hållbarhetscontroller
0766-229870
ullika.lundgren@science.gu.se

2019-12-12 Dnr GU 2019/2516

Miljödepartementet
M2019/01011/S

m.remissvar@regeringskansliet.se
karl.lilja@regeringskansliet.se

Remissyttrande:

Betänkande om Sveriges miljöövervakning – dess uppgift och organisation för en god miljöförvaltning (SOU 2019:22)

Sammanfattning

Göteborgs universitet anser att utredningen är gedigen och välskriven. Utredningen ger också en god bild av svensk miljöövervakning och hur dess delar utförs på nationell och regional nivå. Sammanfattningsvis anser Göteborgs universitet att

- inrättandet av ett miljöövervakningsråd vid Naturvårdsverket är bra och bör kunna betyda samordningsvinster, bättre överblick och nationell styrning av verksamheten
- ett miljöövervakningsråd kan vara positivt för datainsamling och datavårdskap, tillgänglighet av data samt analys och utvärdering av data förutsatt att ansvar och resurser tydliggörs
- Göteborgs universitet bör vara representerat i miljöövervakningsrådet för en bredare förankring i miljö- och klimatforskning
- landbaserade infrastrukturer som är väsentliga för vissa miljöövervakningsprogram måste stärkas

Inrättande av ett miljöövervakningsråd

Göteborgs universitet anser att inrättandet av ett miljöövervakningsråd skulle kunna vara positivt för t.ex. datainsamling och datavårdskap, tillgänglighet av data, analys och utvärdering av data samt samordning av olika typer av miljöövervakning, både på och mellan statlig (nationell och regional) och icke statlig nivå (t.ex. recipientkontroll). Särskilt väsentligt är att det tillskapas en aktör som får till uppgift att samordna den svenska miljöövervakningen för att den ska ge en bättre och kanske främst en mer heltäckande information om miljöns status. Vi anser att fler universitet bör representeras i rådet. Önskvärt vore att de aktörer som deltar i miljöövervakningsprogram får ett tydligt uppdrag i regleringsbrev följt av tydliga instruktioner. Då skulle också en harmonisering mellan de olika regionernas övervakning kunna ske.

Samordningen bör också inkludera forskarnas kunskaper som idag bara till viss del kommer miljöövervakningen till nytta. Projekt inom, samt utveckling och utförande av miljöövervakning måste fördelas till de universitet där kompetensen är störst.

Samverkan forskning och miljöövervakning

Utredningen nämner att den marina övervakningen framför allt syftar till att upptäcka förändringar av den biologiska mångfalden (arter och livsmiljöer) och effekter av övergödning och miljögifter.

Göteborgs universitet menar den övergripande strategin för marin miljöövervakning bör vara en ekosystembaserad övervakning vilket även skulle inkludera övervakning av fiskets påverkan, främmande arter i ekosystemen, miljögifters påverkan samt effekter av klimatförändringar.

Utredningen nämner också att samspelet mellan miljöövervakning och forskning är viktigt och en förutsättning för att resultat från miljöövervakning ska kunna användas för att upptäcka miljörisker och bedöma om miljötillståndet försämras genom mänsklig påverkan. Göteborgs universitet vill poängtera värdet av långa tidsserier där miljöövervakning kan vara ett viktigt underlag för förståelse. Det är också viktigt att det bedrivs forskning till stöd för miljöövervakning, både för att identifiera behov av ny miljöövervakning och utveckla nya metoder och fördjupade analyser. Göteborgs universitet skulle välkomna en långsiktig forskningsfinansiering av området och dess nödvändiga infrastruktur och finner förslaget att Formas eller Naturvårdsverket bör utlysa ett forskningsprogram om den framtida miljöövervakningen utmärkt.

Resurser för marin miljöövervakning

Havs- och vattenmyndigheten ska enligt havsmiljöförordningen (2010:1341) se till att

ett program för löpande övervakning av miljötillståndet i havsområdena Nordsjön och Östersjön tas fram. Myndigheten ska också fastställa övervakningsprogrammen och se till att de genomförs.

Göteborgs universitet anser att det är viktigt att myndigheten kan ge resurser till utförare av programmen och där är infrastrukturer i form av fartyg och laboratorier viktiga. Göteborgs universitet menar att utredningen till viss del bortser från landbaserad infrastruktur och dess betydelse för miljöövervakningen. Genomgående behöver landbaserad infrastruktur stärkas för att underlätta en övergripande och heltäckande miljöövervakning för hela landet.

Göteborgs universitet har två forskningsstationer för marin forskning, utbildning, samverkan och innovation, Kristinebergs marina forskningsstation och Tjärnö marina laboratorium, där viktig miljöövervakning utförs. Det är framförallt forskare vid institutionen för marina vetenskaper samt institutionen för biologi och miljövetenskap som ansvarar för miljöövervakningen vid stationerna. Dessa stationer bör jämföras med fartyg för övervakning av miljön och tilldelas resurser för detta. Utredningen uppger att den största kostnaden för övervakning av kust och hav ofta består av att ta sig till och från provtagningsplatsen. Detta är inte fallet vid Göteborgs universitets forskningsstationer där betydligt mer resurser krävs för analyser av prover än för transporter.

Beredning

Denna remiss har handlagts av miljösamordnare/hållbarhetscontroller vid Göteborgs universitet. Ärendet är berett av Naturvetenskapliga fakulteten efter samråd med Göteborgs centrum för hållbar utveckling (GMV). Synpunkter har inhämtats från forskare vid institutionen för marina vetenskaper (några av dessa tillhör även Havsmiljöinstitutet) och institutionen för biologi och miljövetenskap.